

GÓRNOŚLAZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLAZAK
wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje
miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.

OGŁOSZENIA
oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milime-
trowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA I EKSPEDYCJA

znajduje się w Katowicach, ul. Św. Stanisława 4.

Nr. 147

Katowice, sobota 28-go czerwca 1930.

Rok 29

BANK LUDOWY w Bytomiu

podaje do wiadomości, że wszyscy ci właściciele książek depozytowych Banku Ludowego w Bytomiu, którzy dotąd jeszcze nie zgłosili się do waloryzacji, mogą przedłożyć książeczki do ostemplowania do końca roku 1930 w biurach Banku; zgłoszeń późniejszych w żadnym razie nie uwzględni się.

Bank Ludowy w Bytomiu

przyjmuje nowe depozyty i płaci od nich 8½, % rocznie.

Bank otwarty od 8—3, w soboty od 8—12.

Dar Polaka dla Ojca św.

Rzym. Papież przyjął na specjalnej audyencji artystę-malarza Trojanowskiego, który wręczył Ojcu Świętemu kopię obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej, malowaną systemem Szelażka. Ojciec Święty serdecznie podziękował za dar, przypominając, że w czasie pobytu w Polsce pierwsze swe kroki skierował do sanktuarjum w Częstochowie. (Pat.)

Ojciec św.

Pius XI.

poważnie zachorował. Ostatnie uroczystości kanonizacyjne w bazylice św. Piotra i Pawła celebrował osobiście, a trwały one pełne cztery godziny. Otoczenie papieskie jest stanem chorego Namiestnika Chrystusowego mocno zaniepokojone.

Otwarcie Kongresu Eucharystycznego.

Poznań. W czwartek rano odbyło się na otwarcie Kongresu Eucharystycznego nabożeństwo w kościele Bożego Ciała. W stallach zasiedli księża arcybiskupi i biskupi z całej Polski, dalej członkowie kapituły poznańskiej.

O godz. 9 przybył do kościoła, prowadzony pod baldachimem, w otoczeniu grona kawalerów maltańskich J. E. ks. Prymas Hlond i zajął miejsce obok ołtarza, poczem również w otoczeniu kawalerów maltańskich przybył minister rolnictwa Janta-Polczyński. Za ministrem zajęli miejsce ks. wice-minister Żongolłowicz, wojewoda Raczyński, gen. Józef Haller, wiceprezydent miasta Kiedak itd. Cichą mszę świętą odprawił J. E. ks. Prymas Hlond, poczem ks. biskup sufragan Szałowski wygłosił podniosłe kazanie.

W południe odbyło się uroczyste otwarcie Kongresu w ogromnej sali Rotundy na terenie wystawy. Przybyli prócz ks. ks. arcybiskupów i biskupów z całej Polski z ks. legatem papieskim msg. Marmaggi i Prymasem Hlondem na czele oraz bardzo liczne duchowieństwo, przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej minister Janta-Polczyński, przedstawiciel rządu wice-minister ks. prof. Żongolłowicz, dalej przedst. władz miejscowych, zamiejscowych oraz społeczeństwa.

Obrady zajął prezes Ligi Katolickiej prof. Gantkowski, który powitał dostojników i skreślił znaczenie Eucharystji i religii w życiu narodem. Po otwarciu kongresu prof. Gantkowski zaprosił na marszałka kongresu pana Adolfa Bnińskiego.

J. E. ks. prymas Hlond powitał zebranych jako gospodarz kongresu, poczem zwrócił się do przedstawiciela

Prezydenta, Rzplitej ministra Janty-Polczyńskiego, wyrażając radość z powodu obecności reprezentanta Majestatu Rzplitej na kongresie. Bardzo serdecznie powitał również J. E. przedstawiciela rządu ks. prof. Żongolłowicza i po powitaniu innych uczestników kongresu oraz przedstawicieli emigracji polskiej z zagranicy, ks. prymas Hlond złożył kongresowi życzenia owocnych obrad.

Następnie dłuższe przemówienie w języku włoskim wygłosił ks. legat papieski msg. Marmaggi. Przemówienie to odczytał następnie po polsku ksiądz prałat Adamski.

Z kolei imieniem rządu wygłosił przemówienie wice-minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego ks. prof. Żongolłowicz. Dalsze przemówienia powitał wygłosili: imieniem miasta prezydent Ratajski, imieniem Uniwersytetu rektor Kasznica, i imieniem władz szkolnych Województwa Poznańskiego kurator okręgu szkolnego dr. Namysł. Po tych przemówieniach wygłosił pierwszy referat O. Rostworowski p. t. „Eucharystja w życiu kościelnem“.

W kongresie eucharystycznym w Poznaniu biera udział prócz wymienionych ks. ks. arcybiskupów i biskupów ks. biskup gdański O. Rourke, ks. arcybiskup Geurre z Rzymu, dalej ks. Boem reprezentuje „Osservatore Romano“, ks. Łagoda, rektor misji polskiej w Paryżu, ks. Kudlasik, rektor misji polskiej w Belgii i wielu innych. Z poza duchowieństwa uczestniczy szereg wybitnych działaczy katolickich m. in. Paweł Sapieha, Juliusz Tyszkiewicz, profesor Debiński. Sejm reprezentuje wicemarszałek Czetwertyński.

Mowa budżetowa Wojewody Grażyńskiego

V.

Budownictwo na Śląsku.

Przecież najważniejszą pozycją w dziale nowych budowli tak w budżecie 1929/30 jak i 1930/31 tworzą kwoty, przeznaczone na budowę mieszkań, przyczem na czoło wybija się w ubiegłym okresie kwota 6.210.000 złotych, w obecnym okresie 2.000.000 złotych, przeznaczona na budowę domów robotniczych.

Dzięki tym kredytom kontynuuje się rozpoczętą na większą skalę w roku 1927 akcję budowy tanich mieszkań.

Do roku 1928 wybudowano łącznie z zakupionymi domami od przedsiębiorstwa osadniczego „Ślązak” 864 domów, a wydatkowana na ten cel kwota 14.000.000 zł obejmuje również budowę ulic w kolonjach, oraz grunta pod dalsze domki.

W ubiegłym okresie budżetowym wybudowano dalszą pokąźną ilość 248 domków bliźniaczych i rozpoczęto budowę 74 domów typu szeregowego, oraz udzielono na dogodnych warunkach pożyczek gminom w okręgu przemysłowym na budowę czterech bloków mieszkalnych o 151 mieszkaniach 2 do 4 izbowych.

W roku bieżącym przewidziano kredyty na ukończenie będących w toku budowy domów, oraz na budowę szkoły powszechnej w kolonii robotniczej im. Prezydenta Mościckiego w Załężu.

Ogółem do końca bieżącego roku zostały ukończone i oddane do użytku 1337 mieszkań, obejmujących razem 4124 izb mieszkalnych.

Nadto kosztem 300.000 zł postawiono obszerny barak, w którym znalazło pomieszczenie 30 rodzin eksmitowanych z domów, stojących na gruntach, na których dziś wykończa się imponujący swymi rozmiarami gmach szkół technicznych.

Czyż może być bardziej paląca potrzeba — jak budowa mieszkań robotniczych i urzędniczych, a przecież ten dział naszego budownictwa wysuwa się na czoło ilością kwot, jakie na te cele przeznaczamy.

Drugi dział naszego budownictwa nadziemnego tworzą budynki urzędowe.

Na szkolnictwo powszechne w tym i ubiegłym roku rzuciło się kwotę 11 milionów złotych, przeważnie w formie pożyczek niskoprocentowych, lub subwencji dla gmin okręgu przemysłowego.

Z dziedziny budowli humanitarnych wymienić należy się rozpoczętą w roku ubiegłym z funduszy pożyczki amerykańskiej budowę zakładu dla głuchoniemych w Lublińcu, na który na rok 1930/31 przewiduje się 1 milion złotych.

Licząc do roku 1926 wybudowano wzgl. wybuduje się w roku budżetowym 1930/31 okragło 5574 izb mieszkalnych, 841 sal szkolnych i 1891 pokoi urzędowych. Do tego należy doliczyć te kwoty, jakie u nas uzyskały gminy na budowę szkół powszechnych.

Zameczek Prezydenta.

Mówi i mówiło się wiele również o zameczku Pana Prezydenta w Wiśle, a nawet ostatnio w tej Izbie padły słowa ostrej krytyki. Zaznaczam, że pierwsze pozycje na ten cel uchwalone zostały przez uprzedni Sejm, tak, że Rada Wojewódzka, wotując dalsze kredyty, kontynuowała tylko wyrażone przez uprzedni Sejm intencje. I zdaniem moim słusznie, ponieważ nie jeden, ale wiele bardzo argumentów za tem przemawia. Najpierw uważam za rzecz niezmiernie politycznie korzystną, że każdorazowy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej będzie mógł zjeżdżać rokrocznie do Województwa Śląskiego. Powtóre fakt istnienia rezydencji Prezydenta w Wiśle, oraz łączące się z Jego pobytami zjazdów ludzi, wpłyną niesłychanie na spopularyzowanie naszego Beskidu, przyczyniając się znakomicie do rozwoju naszych letnisk. A po trzecie, przecież przy robotach tych zatrudnia się bezrobotnych, co ma swoje znaczenie socjalne.

Roboty koło zameczku posunęły się tak daleko, że ich zakończenia należy się spodziewać we wrześniu lub październiku tego roku.

Walka z bezrobociem.

Cały ten obszernie przezemnie przedstawiony plan naszych robót inwestycyjnych jest dowodem, że nie tylko w sposób programowy budujemy, ale — że mając możność budowania — zwalczamy w granicach własnej kompetencji i środków tak bardzo ciążącą nam klęskę bezrobocia.

Jak z powyższego wynika, staram się zwalczać i zwalczam bezrobocie:

1. przez wyjednywanie dla tut. przemysłu zamówień i gwarancji finansowych w Rządzie centralnym;
2. przez uruchomienie własnych wlekich robót inwestycyjnych;
3. przez zabiegi o uzyskanie kredytów.

oczywiście nie należy ludzię się, byśmy własnymi środkami mogli z tą klęską się rozprawić, zagadnienie to bowiem zjawia się i ginie z ogólnym stanem gospodarki narodowej, państwowej a nawet międzynarodowej. Nasza akcja ma — jak zaznaczyłem — charakter pomocniczy, łagodzący napięcie kryzysu.

Taki sam charakter zresztą może mieć nasza akcja druga, związana z faktem istnienia bezrobocia i bezrobotnych. Zasadniczo obowiązek wypłacania zapomóg spoczywa na Państwie. Jak już miałem sposobność zakomunikować Wysokiej Izbie z okazji dyskusji nad wnioskiem Adamka i tow., Urząd Wojewódzki nie zaniebował niczego, co mogło wpłynąć na podniesienie państwowej opieki społecznej w tym właśnie zakresie. Udało nam się podnieść stawki pomocy wojewódzkiej, znaczną część robotników z akcji wojewódzkiej przesunąć do akcji ubezpieczeniowej, objąć pomocą robotników zwolnionych z pracy z drugiej strony granicy, załatwić kwestie urlo-

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Wigilia ŚŚ. Apostołów Piotra i Pawła.

Sobota
28
czerwca

Św. Ireneusza, biskupa
męczennika, † 202.

Św. Papiusa, męczenn.

Św. Argymira, mnicha
męczennika.

SŁOW.: ZBROISEAW.

Jutro niedziela, 29 czerwca. Uroczystość ŚŚ. Apostołów Piotra i Pawła.

Wschód

Zachód

Słońca o godz. 3.37, o godz. 19.57

Księżycy „ 5.15 „ 22.11

Długość dnia 16.20.

Zmiany powietrza: ciepłej. —
Jutro: gorąco, wicher.

— **Udary słoneczne.** Urzędowo donoszą, że w ciągu ostatniego miesiąca zanotowano w Polsce znaczną ilość wypadków zachorowań na zapalenie mózgu na tle udaru słonecznego. W okresie od 15 maja do 15 czerwca zanotowano 65 takich wypadków, a w tem 28 śmiertelnych.

— **Kurs nauczycielski.** Miejska szkoła gospodarstwa domowego w Krakowie ul. Pędzichów 13 urządza dla nauczycielek 2-tygodniowy kurs galanterji koszykarskiej. Wpisy przyjmuje kancelarja szkoły Kraków, ulica Pędzichów 13, drugie podwórze.

— **Wychodźstwo do Ameryki.** W dniu pierwszego lipca generalny konsul Stanów Zjednoczonych w Warszawie rozpocznie wydawanie wiz dla emigrantów do Stanów Zjednoczonych z kontyngentu na rok emigracyjny 1930/31. Kontyngent ten pozostanie narazie bez zmiany i wynosi około 6.300 wiz.

Województwo śląskie.

* **Święcenia kapłańskie.** W niedzielę, dnia 22 czerwca odbyły się w bazylice katedralnej na Wawelu w Krakowie święcenia kapłańskie alumnów Śląskiego Seminarjum Duchownego, których udzielił Najprzew. biskup - sufragan krakowski, ks. Stanisław Rospond. Ogółem otrzymało święcenia 10 alumnów naszej diecezji śląskiej mianowicie: 1) Franciszek Bojdoł z Wyr, pow. pszczyński; 2) Maksymilian Kret z Zgoni, pow. pszczyński; 3) Marjan Nowak z Poznania; 4) Józef Ochodek z Strumienia; 5) Franciszek Przybyła z Pawłowa, pow. raciborski; 6) Teodor Rak z Brzezin, pow. świętochłowski; 7) Wilhelm Salbert z Nowego Bytomia, pow. świętochłowski; 8) Teofil Szczerbowski z Ćwiklic, pow. pszczyński; 9) Jerzy Wrazidło z Borzygwerku, pow. zabrski; 10) Feliks Hohmann z Cieszyna.

W tych dniach nowowyświęceni kapłani odprawili swoje prymicie. Przybyło 10 nowych pracowników w służbie Bożej w naszej diecezji. Oby Pan Bóg wszystkim udzielił Swych łask i wspierał ich Swą Boską pomocą w sprawowaniu ciężkich obowiązków duszpasterskich, około zbawienia nieśmiertelnych dusz ludzkich.

* **Nauka ogrodnictwa.** Wobec zbliżającego się terminu opuszczania szkoły w dniu 1 lipca, Śląska Izba Rolnicza zwraca uwagę wszystkich rodziców i opiekunów na konieczność umieszczenia wychowanków i dzieci tylko w zakładach uznanych przez Śląską Izbę Rolniczą za odpowiednie do kształcenia uczniów ogrodniczych. Śląska Izba Rolnicza przestrzega usilnie przed oddawaniem dzieci na naukę zakładom ogrodniczym niezakwalifikowanym, obojętnie czy to ogrody miejskie czy prywatne lub handlowe. Uczniowie zakładów niekwalifikowanych przez Izbę

Rolniczą traktowani będą jako zwykli robotnicy i nie zostaną dopuszczeni do egzaminów na pomocników ogrodniczych i nadogrodników w Izbie Rolniczej. Na życzenie stron Izba wysłała spis śląskich kwalifikowanych zakładów ogrodniczych. Adres: Śląska Izba Rolnicza, Katowice, ul. Plebiscytowa 1 trzecie piętro.

73 osób. Ogólna liczba pozbawionych pracy w powiecie katowickim wynosi 8082 osób.

— (Wpisy do szkoły muzycznej.) Śląska szkoła muzyczna w Katowicach podaje do wiadomości, że wpisy uczniów na nowy rok szkolny 1930/31 przyjmuje sekretariat do dnia 8 lipca, ul. Szopena 16, parter, w godzinach: od 10—12 i 15—18.

— (O niższej cenie mięsa.) Magistrat katowicki wezwał rzeźników katowickich, aby zniżyli cenę za wyroby mięsne, ponieważ ceny za bydło zostały znacznie obniżone. Konferencja z członkami cechu rzeźnickiego po-

wydała nieznanemu jej człowiekowi ubranie, bieliznę, kapelusz oraz parę trzewików. Gdy mąż powrócił do domu, Muckowiakowa dowiedziała się, iż padła ofiarą niesumienego oszusta. — Przed kilku dniami wydarzył się podobny wypadek w Królewskiej Hucie, o czym donieśliśmy. Nie jest wykluczone, że oszust ten będzie próbował szczęścia także w innych gminach.

Boguszowice w Katow. (Uroczystość strażacka). Ochotnicza straż pożarna w Bogucicach obchodzi w dniu 6 i 7 lipca 50 rocznicę swego istnienia, połączoną z uroczystością

Oszczędność i mądrość

wymaga noszenia
**OBCASÓW GUMOWYCH
BERSON.**

Obcasy gumowe BERSON są o 25% tańsze od obcasów skórzanych, a prawie trzy razy wytrzymalsze. Dają one elastyczny i przyjemny chód, chronią ciało i nerwy od wstrząsu i utrzymują drogę obuwia w dobrym stanie.

Niechaj każdy zrobi próbę!

a przekona się o zaletach obcasów gumowych BERSON lepiej, aniżeli przez same słowa.

Oszczędność, którą z biegiem czasu osiągniecie, przyda się dobrze w gospodarstwie domowym.

BERSON

dla każdego praktycznego człowieka

* **Bronzowe krzyże zasługi.** „Monitor Polski“ ogłasza zarządzenie, nadające brązowy Krzyż Zasługi m. in.: Juljuszowi Adamczekowi w Kamieniu pow. rybnickiego, Filipowi Brachmanowi w Goduli pow. świętochłowskiemu, Edwardowi Chołomkowi w Lipinach, Jerzemu Godzikowi w Brzezinach, Karolowi Klimasowi w Łagiewnikach, Pawłowi Kosokowi w Lublińcu, Wilhelmowi Musiolowi w Katowicach, Janowi Regule w Kamionce, Antoniemu Sojce w Ligocie, Piotrowi Swobodzie w Bogucicach, Janowi Szeńczykowi w Nowej Wsi i Franciszkowi Szoltyśkowi w Katowicach.

* **Doroczny walny zjazd prezesów i delegatów Śląskiego Związku Towarzystw Pszczelniczych** odbędzie się w niedzielę, dnia 29 czerwca b. r. o godz. 10.15 przed południem w sali konferencyjnej okręgowej dyrekcji kolei państwowych w Katowicach (naprzeciw dworca). Zarząd Śląskiego Związku Towarzystw Pszczelniczych prosi panów prezesów, by wzięli obowiązkowo udział w zjeździe. Przypomina się, że na każde 10 członków powinien być wysłany na zjazd jeden delegat. Goście mile widziani. Porządek obrad można uzyskać w głównym zarządzie Związku. Punktualne przybycie pożądane.

* **Falszywe jedno - złotówki.** W ostatnim czasie pojawiły się w obiegu podrobione 1-złotówki. Falsyfikaty są bardzo dobrze podrobione. Z tego powodu ostrożnie przy przyjmowaniu pieniędzy.

* **Podrożenie mleka.** Cena za 1 litr mleka podwyższono w Katowicach z 40 na 42 gr. W ubiegłym roku płacono za 1 litr mleka 46 gr. Podwyższenie nastąpiło wskutek małej podaży producentów mleka.

Z Katowickiego.

Katowice. (Rynek pracy w powiecie katowickim.) W ostatnim tygodniu sprawozdawczym powiększyła się liczba bezrobotnych o

została bez skutku. W ciągu bieżącego tygodnia odbędzie się druga konferencja. Gdyby do ugody nie doszło, to magistrat ma zamiar wprowadzić w życie stare rozporządzenie o cenach maksymalnych, które do dziś obowiązuje. W ten sposób magistrat chce zmusić rzeźników do zniżenia cen za wyroby mięsne.

— (Echa wypadku lotniczego.) Śląski komitet wojewódzki L. O. P. P. donosi, że kapitan-pilot Jan Biały, który uległ wypadkowi lotniczemu w dniu 22 maja na lotnisku w Katowicach, opuścił w dniu 21 czerwca szpital w Katowicach, żegnany przez przedstawicieli L. O. P. P. Kapitan Biały udał się do Krakowa, poczem wyjedzie na rekonwalescencję do jednego z lotnisk. Stan jego zdrowia jest zadawalający, mimo bardzo ciężkich kontuzji i ran oraz przebytego zapalenia płuc. Jest jednak nadzieja, że kapitan Biały powróci zupełnie do zdrowia.

— (Sprzykrzyło się jej życie.) W bramie domu 3 w rynku w Katowicach usiłowała popełnić samobójstwo 24-letnia Zofja Krzemieńska, która wypijała większą ilość esencji octowej. Karetka pogotowia ratunkowego odstawiono ją do szpitala miejskiego. Powód usiłowanego samobójstwa dotychczas nie stwierdzony.

— (Kradzież biżuterji.) Z mieszkania R. Solowej w Katowicach, ul. Wojewódzka 8, skradziono biżuterję wartości 13 tysięcy zł. Silnie podejrzany o dokonanie tej kradzieży jest A. K., który wyszedł z domu i dotychczas nie wrócił.

— (Oszustwo.) W tych dniach przybył do mieszkania Eurozyny Muckowiakowej przy ulicy Dąbrowskiego, 3 pewien przyzwoicie ubrany mężczyzna. Na zapytanie, czego sobie życzy, odpowiedział, że mąż właścicielki mieszkania wyjechał musiał nagle do Dąbrowy Górniczej, przeto przysłał go o porządne ubranie, gdyż będzie mu potrzebne, nadto żądał nieco żywności. Łatwowierna kobieta

poświęcenia sztandaru, zjazdem delegatów związku straży pożarnych i walnem zebraniem. Program zapowiada: wielki koncert, pochód, uroczystą akademję, wspólny obiad oraz zabawę taneczną.

Różdzeń - Szopienice w Katowickim. (Wycieczka.) Filja Z. Z. P. U. Różdzeń-Szopienice urządza w niedzielę, dnia 29 czerwca wycieczkę do zakładu Salezjanów w Oświęcimiu. Wycieczka połączona będzie z uroczystym obchodem 10-letniego istnienia filji pierwszego polskiego związku pracowników umysłowych. Orkiestra, złożona z wychowanków salezjańskich poprowadzi uroczysty pochód naszych kolegów z dworca do miasta Oświęcimia na nabożeństwo, poczem odbędzie się koncert w ogrodach zakładu salezjańskiego. W razie dobrej pogody i chęci wycieczkowców, nastąpi zwiedzenie ładnej okolicy Oświęcimia. Członkowie z innych filji Z. Z. P. U. mogą zgłosić się u prezesa filji Józefa Tkocza, lub skarbnika K. Grządziela hucie Uteman w Szopienicach.

Mała Dąbrówka w Katowickim. (Dotkliwa kara.) W swoim czasie dokonano zuchwałej kradzieży w mieszkaniu Anny R. w Małej Dąbrówce. Gdy wymieniona kobieta poszła na targ, wszedł do jej pokoju Hubert K. z Małej Dąbrówki, który przeszukał wszystkie szuflady i przywłaszczył sobie 11 zł, które znajdowały się w bufcie. Chociaż świadkowie zeznali, że widzieli, jak oskarżony wychodził z mieszkania przez otwarte okno, pod sądny nie przyznał się do winy. Z tego powodu sąd w Katowicach nie przyznał oskarżonemu łagodzących okoliczności, lecz skazał go na 3 miesiące więzienia.

Siemianowice w Katowickim. (Zaginienie dziewczyny.) Dnia 21 czerwca roku bieżącego wyszła z domu rodzicielskiego w Siemianowicach, ulica Matejki, 18-letnia Małgorzata Kopska i od tego czasu zaginęła. Poszukiwanie u znajomych pozostało bez skutku. Wiadomości, które mogą

Cwierć wieku pracy w winnicy Pańskiej.

W dniu 23 czerwca 1905 r. kilkudziesięciu alumnów seminarjum wrocławskiego otrzymało święcenia kapłańskie. Z liczby tych księży jedenasty jest czynnych w duszpasterstwie naszej diecezji śląskiej, mianowicie:

1) Ks. Feliks Borzucki, proboszcz w Brzeziu nad Odrą (pow. rybnicki), 2) ks. Jan Bujara, administrator w Welnowcu (pow. katowicki), 3) ks. Hugon Cedzich, proboszcz w Chropaczowie (pow. świętochłowicki), 4) ks. Józef Czernik w Jastrzębiu Górnym (pow. rybnicki), 5) ks. Paweł Dudek, radca duchowny i proboszcz w Janowie — Giszowcu, 6) ks. Walenty Maroszek, proboszcz w Goczałkowicach (pow. pszczyński), 7) ksiądz Henryk Musioł, proboszcz w Połomi (pow. rybnicki), 8) ks. Jan Niedziela, proboszcz w Bziu (powiat pszczyński), 9) ks. Jan Ruta, wicedziekan i proboszcz w Radlinie (pow. rybnicki), 10) ks. Wilhelm Scholz, proboszcz parafii św. Antoniego w Siemianowicach (pow. katowicki), 11) ks. Konstanty Twórz, proboszcz w Tarnowicach Starych.

Wszyscy oni w poniedziałek, dnia 23 czerwca br. obchodzili 25-lecie kapłaństwa swego. W parafiach, w których urzędują Wielebni Księża Jubilat, odbyły się uroczyste obchody, które były świadectwem miłości i przywiązania, jakim się cieszą owi księża wśród swych parafian. Nadto uroczystości jubileuszowe przemieniły się wszędzie w wielkie manifestacje ducha katolickiego, świadczące niezłomie o przywiązaniu ludności śląskiej do wiary i Kościoła św. Od dziś począwszy podawać będziemy w „Katoliku“ opisy uroczystości jubileuszowych w przekonaniu, że uczynimy zadość życzeniom wszystkich naszych czytelników.

25-lecie kapłaństwa ks. radcy Dudka w Janowie.

W niedzielę, dnia 22 czerwca obchodziła parafia janowska wspólnie uroczystość 25-lecia kapłaństwa swego proboszcza, ks. radcy duchownego Dudka. Już w sobotę wieczorem składały delegacje poszczególnych towarzystw i związków życzenia na probostwie, zaś po niesporach o godz. 8 wieczorem jak i w niedzielę rano o godzinie 5 wygrywała orkiestra z wysokiej wieży kościelnej.

W niedzielę przed południem o godzinie 10 zbierały się przy probostwie towarzystwa ze sztandarami oraz parafianie. O godz. 10.15 przy dźwiękach orkiestry i bicju dzwonów ruszyła procesja do kościoła na uroczystą sumę, którą odprawił ks. Jubilat w asyście Wiel. ks. ks. proboszcza Śliwki z Chwałowic i kanclerza Bienka z Katowic. Podczas Mszy św. śpiewał chór kościelny. Po Ewangelii św. wygłosił Przew. ks. proboszcz Długa z Boguszowic okolicznościowe, do łez wzruszające kazanie. Po sumie odśpiewano Te Deum i udzielono wiernym błogosławieństwa sakramentalnego. Od ołtarza przemówił jeszcze Czcigodny ks. Jubilat, dziękując wszystkim za tak podniosłą uroczystość.

Po niesporach o godz. 6 odbyła się uroczysta akademja na sali p. Sauera

w Janowie. Salę zapełnili parafianie aż pod brzegi. Czcigodny ks. Jubilat przybył w otoczeniu duchowieństwa, witany bardzo entuzjastycznie przez uczestników akademji. Ks. Jubilata powitał w gorących i bardzo miłych słowach Wiel. ks. wikary Piaskowski. Następnie chór kościelny odśpiewał pieśń powitalną, poczem dziatwa wygłosiła okolicznościowe deklamacje a Towarzystwo śpiewu „Halka“ odśpiewało kilka pieśni na głosy. W dalszym ciągu nastąpiły przemówienia. Przemawiali w imieniu Janowa p. Tomasa, w imieniu Nikiszowca p. Dryś a ostatecznie w imieniu Giszowca pan Fus. W końcu zabrał głos czcigodny Jubilat, który podziękował za miłość okazaną mu z okazji jubileuszu, również dziękował komitetowi i ks. wikaremu Piaskowskiemu za prace około urządzenia uroczystości jubileuszowej oraz za wszystkie podarunki.

Wieczorem o godz. 8.30 ruszył pochód z lampjonami i pochodniami z orkiestrą na czele przez Janów i Nikiszowiec ku probostwu. Tutaj raz jeszcze chór odśpiewał pieśń, a orkiestra odegrała kilka utworów muzycznych. Wreszcie ks. Jubilat przemówił z balkonu i raz jeszcze podziękował za okazaną mu miłość i przywiązanie. Na tem zakończono uroczystość jubileuszową, która pozostanie wszystkim parafianom w pamięci długie lata.

25-letni jubileusz kapłaństwa ks. prob. Tworza w Tarnowicach St.

Dnia 23 czerwca br. obchodził Przewielebny ks. prob. Konstanty Twórz w Tarnowicach Starych jubileusz 25-letniej pracy duszpasterskiej. Udział parafian w tej uroczystości był bardzo liczny. Nasamprzód wyruszyła procesja na probostwo po ukochanego księdza Jubilata. Tu wygłoszono kilka przemówień na cześć ks. Jubilata. Między innymi przemawiali kierownik szkoły p. Białecki i miejscowe nauczycielstwo.

Po przemówieniach wręczono księdzu Jubilatowi liczne podarunki, między innymi złoty kielich, podarowany przez parafian.

Następnie ruszyła procesja do kościoła. Udział w procesji brały wszystkie towarzystwa kościelne i świeckie z sztandarami. Ks. Jubilat odprawił uroczystą sumę z Te Deum, podczas której śpiewało Towarzystwo śpiewu „Moniuszko“ z dyrygentem p. Białeckim oraz przygrywała miejscowa orkiestra. Wieczorne uroczystości świeckie zakończyły się tak rzadką u nas uroczystością.

Zaznaczyć należy, że ks. Twórz, który dopiero 6 lat jest proboszczem w Tarnowicach Starych, bardzo dużo zrobił dla naszego kościoła parafialnego. Nasamprzód sprawił nowe dzwony i przebudował probostwo. A także obecnie nie ustaje w pracy około upiększenia świątyni, za co składamy mu staropolskie „Bóg zapłać!“

Parafianie składają swemu kochanemu duszpasterzowi życzenia wszelkiej pomyślności i błogosławieństwa Bożego oraz doczekania się złotego jubileuszu.

genewskiej dotyczącej zniesienia zakazów wywozu i przywozu. (Pat.)

Walka z obstrukcją parlamentarną w Anglii.

London. Wobec licznych ostatnio krytyk procedury parlamentarnej, rząd ma powołać po feriach letnich specjalną komisję parlamentarną dla zbadania tej procedury. Zadaniem komisji będzie usunięcie ujemnych stron, dotychczasowej procedury, umożliwiającej przeciąganie rozmyślnie obrad w celu obstrukcji.

Na zdobycie Atlantyku.

„Krzyż Południa“ wylądował na nowej Fundlandji.

Pomyślny lot przez Atlantyk.

Kingsford Smith,

Stannage,

van Dyke.

Saul.

„Krzyż Południa“ wylądował 25-go czerwca o godz. 12 według czasu środkowo-europejskiego w Harburr Grace na Nowej Fundlandji z powodu uszkodzenia kompasu.

Po przybyciu nad wybrzeże amerykańskie Kingsford natrafił na gęstą mgłę. Po naprawieniu uszkodzonego kompasu, Kingsford z towarzyszymi natychmiast odleciał do Nowego Jorku.

Kingsford opowiada o swej podróży co następuje:

Trzy nasze motory złożyły egzamin dojrzałości, przebywszy 23.000 mil. Zdołaliśmy szybkość samolotu jeszcze zwiększyć o 11 km. przez zmniejszenie oporu powietrza. Na samolot zabraliśmy 5.850 litrów benzyny, wagi 7.800 funtów angielskich, tak, że samolot ważył brutto 15.400 funtów.

Jest szaleństwem puszczać się przez Atlantyk aeroplanem o jednym motorze. Trzeba mieć trzy. Jeżeli jeden przestanie działać, dwa zdolne są do utrzymania aeroplanu w powietrzu. Przeciwno pokrywaniu się samolotu lodem niema sposobu. Na to jest tylko jedna rada, wyszukać cieplejsze prądy powietrza, ażeby lód się stopił.

Załoga naszego aeroplanu składa się z kapitana irlandzkiej floty powietrznej John Saula, który jest nawigatorem, z Holendra Vandycka, pilota holenderskiej służby lotniczej pasażerskiej, radiotelegrafisty Johna Stannage, który sprawował już swe czynności na tym samym aeroplanie przy przelocie z Australji. Ja sam, mówi Kingsford, jestem Australijczykiem. Miej-

scie moje i Vandycka było na przedzie aeroplanu, za naszymi plecami był rezerwuar z benzyną, a za zbiornikiem siedzenie Saula i Stannage. Z chwilą wzbicia się w powietrze para przednia z parą tylną traciła bezpośrednio połączenie. Porozumienie przeprowadza się za pomocą podawania sobie kartek na długim kijku.

W czasie lotu niema możliwości odpoczynku. Mogłem tylko oprzeć się w tył i odprężyć uwagę w chwili, gdy Vandyck na zmianę objął pilotowanie. Nasz zapas żywności składał się z produktów skoncentrowanych: z czekolady, mleka skondensowanego, kilku kanapek i gorącej kawy z termosu. Na wszelki wypadek wzięliśmy flaszkę koniaku, ale nie zużyliśmy go w drodze i prawdopodobnie po wylądowaniu zabiorą nam flaszkę prohibicyjne władze amerykańskie. Zabraliśmy krótkofalowy aparat nadawczy o fali 32 m., którego używaliśmy przy przelocie z Australji. Zasięg aparatu wynosi 14 tys. mil angielskich. Nad naszym aeroplanem rozpostarte są dwie anteny. Po zakończeniu lotu, zamierzamy udać się do Kalifornji, ażeby dokończyć lotu dookoła świata, który zaczęliśmy z Kalifornji. W końcu sierpnia chciałbym powrócić do Australji, ażeby we wrześniu poślubić w Melbourne moją narzeczoną miss Mery Powell. Kingsford Smith obrał najkrótszą drogę ale najniebezpieczniejszą.

Droga z Dublinu do miejscowości najbardziej wysuniętej w kierunku wschodnim na Nowej Fundlandji wynosi 3.680 km.

Samolot „Southern Cross“ (Krzyż Południa).

Miedzynarodowa konferencja pracy obraduje nad czasem pracy w kopalniach.

Geneva. We czwartek rano rozpoczęła się sesja plenarna międzynarodowej konferencji pracy. Rozpatrywana była sprawa konwencji w sprawie czasu pracy w kopalniach węgla.

W dyskusji ogólnej zaznaczyło się utrzymanie stanowiska grupy pracodawców, sprzeciwiających się konwencji, przewidującej mniejszy niż 8-godzinny dzień pracy, i grupy robotniczej, domagającej się 7-godzinnego dnia pracy.

Delegat polskich pracodawców Szydłowski wypowiedział się przeciwko projektowi konwencji, przedstawionemu przez komisję, twierdząc, że zdaniem jego jedynym sposobem uzdrowienia stosunków w przemyśle węglo-

wym jest zawarcie międzynarodowego porozumienia handlowego.

Następnie konferencja przystąpiła do dyskusji szczegółowej i odrzuciła wnioski części grupy robotniczej o włączenie kopalń węgla brunatnego do konwencji i ustalenie czasu pracy na 7½ godzin dziennie. (PAT.)

SPORT.

S. M. P. Orzegów mistrzem okręgu Kochłowski.

S. M. P. Orzegów — S. M. P. Kończyce 4:1 (1:1).

Wojewoda Grażyński w Warszawie.

Warszawa. Przybył tu w sprawach służbowych wojewoda śląski dr. Grażyński. (Pat.)

Dlaczego Polska odrzuciła konwencje celna?

Warszawa. W dniu 26 bm. odbyła się w min. przemysłu i handlu konferencja dla przedstawicieli prasy zagranicznej w Warszawie, na której min. Kwiatkowski zapoznał zebranych ze stanowiskiem Polski, zajętem w sprawie nie ratyfikowania konwencji

Z ostatniej chwili

Urlopy.

Dyrektor Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach inż. Malawski wyjeżdża z dniem 1 lipca na 6-tygodniowy urlop wypoczynkowy. Funkcje dyrektora w tym czasie pełnić będzie wicedyr. inż. Majewski.

Studja nad liniami w kopalniach.

Z ramienia Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach wyjeżdża do Belgii, Holandii i Niemiec inż. Potyrała z Okr. Urzędu Górniczego w Rybniku, w celu

przestudjowania sprawy lin kopalnianych systemu Kaepe.

Dziennikarze mniejszości z Niemiec na Śląsku.

W drodze powrotnej do Niemiec przybyła we czwartek o godzinie 9-tej rano do Katowic wycieczka prasy mniejszościowej z Niemczech, zwiedziwszy całą Polskę. Wycieczka była podejmowana śniadaniem przez Z. O. K. Z., poczem udała się na zwiedzenie kopalń i hut śląskich. Wieczorem o godzinie 9-tej Magistrat w Król. Hucie podejmował gości w Hotelu Polskim w Król. Hucie.

PROGRAM RADJOWY.

Sobota, dnia 28 czerwca 1930 r.
Katowice, fala 408,7. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. — 12.05 Koncert z płyt gramofonowych. — 13.00 Komunikat meteorologiczny. — 16.00 Komunikaty. — 16.20 Koncert z płyt gramofonowych. — 17.25 Skrzynka pocztowa radiostacji katowickiej dla dzieci. — 18.00 Słuchowisko dla dzieci i młodzieży z Warszawy. — 18.30 Intermezzo muzyczne. — 18.50 Transmisja święta pułku radiotelegraficznego w Warszawie. — 19.35 Rozmaitości. — 20.00 Codzienny odcinek powieściowy. — 20.15 Koncert popularny z Doliny Szwajcarskiej w Warszawie. — 22.00 Feljton z Warszawy. — 22.15 Komunikat meteorologiczny. — 22.25 Koncert po-

popularny z udziałem zespołu instrumentalnego Polskiego Radia w Katowicach. — 23.30 Muzyka lekka.

Warszawa, fala 1.395,3. 11.30 Przegląd prasy krajowej. — 12.10 Muzyka z płyt gramofonowych. — 13.00 i 15.15 Komunikaty. — 16.20 Muzyka z płyt gramofonowych. — 18.00 Słuchowisko dla dzieci. — 20.15 Koncert popularny. — 23.00 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 314,1. 12.05 i 16.40 Koncert z płyt gramofonowych. — 17.25 Odczyt. — 18.00 Słuchowisko dla dzieci z Warszawy. — 18.30 Przegląd polityki zagranicznej. — 20.15 Koncert popularny z Warszawy. — 23.00 Muzyka taneczna. — 24.00 Hejnał z wieży Marjackiej.

Poznań, fala 336,3. 9.30—13.00 Uroczystości Kongresu Eucharystycznego. — 13.05 Koncert gra-

mofonowy. — 14.00 i 14.15 Giełdy i komunikaty gospodarczo-rolnicze. — 16.00—18.00 Uroczystości Kongresu Eucharystycznego. — 18.20 Rzeczy ciekawe. — 19.20 Muzyka. — 20.30 Koncert z Warszawy. — 22.30 Muzyka taneczna.
Gliwice, fala 253 m, Wrocław fala 325 m. 16.30 Koncert popularny radioorkiestrowy. — 17.50 Transmisja ze stadionu (trzęście niemieckie zawody sportowe). — 19.50 Popularna muzyka wieczorna. — 21.45 Transmisja ze stadionu. — 22.50 Muzyka taneczna.
Berlin, fala 418,4. 14.00 Płyty gramofonowe. — 16.30 Muzyka. — 17.50 Transmisja z Wrocławia ze stadionu. — 19.15 Lekkie utwory. — 19.45 Koncert. — 21.00 Wesoly program. Następnie muzyka taneczna.
Wiedeń, fala 516,3. 11.00 Orkiestra. — 13.00 Płyty gramofonowe. — 16.00 Koncert orkiestry. — 17.40 Pieśni Maryjne. — 19.05 Muzyka kameralna. — 20.00 Premiera opery „Opera żebracza”. Następnie operetkowa.

Niedziela, 29 czerwca 1930.

Katowice, 408,7 m.: 10.30 Kongres Eucharystyczny w Poznaniu. — Nabożeństwo pontyfikalne z kazaniem i „Te Deum”. — 12.15 Koncert z płyt gramofonowych. — 15.00 Ks. Dr. B. Rosiński: Z cyklu wykładów religijnych — „Czem jest dla nas Chrystus?” — 15.20 Odczyt „Organizacja ubezpieczenia bydła”. — 15.40 Koncert popularny z udziałem zespołu instrumentalnego Polskiego Radia w Katowicach. — 17.05 „Na szachownicy”. — 17.25 Koncert reprezentacyjnej orkiestry policji państwowej w Warszawie. — 18.45 Rozmaitości. — 19.05 Wiadomości przyjemne i pożyteczne z Warszawy. — 19.25 Skrzypce (solista — Józef Cetner, prof. państw. kons. muz. w Katowicach). — 20.00 Kwadrans literacki z Warszawy. — 20.15 Koncert popularny z Warszawy. — 22.00 Feljton. — 22.15 Komunikat meteorologiczny oraz komunikaty sportowe. — 22.30 Nadprogram. — 23.00 Muzyka taneczna.

Poniedziałek 30 czerwca 1930.

Katowice, fala 408,7 m.: 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. — 12.05

Koncert z płyt gramofonowych. — 13.00 Komunikat meteorologiczny. — 16.00 Komunikaty. — 16.20 Koncert z płyt gramofonowych. — 17.35 Odczyt: „Śląsk przed stu pięćdziesięciu laty”. — 18.00 Muzyka taneczna z Warszawy. — 19.00 Codzienny odcinek powieściowy. — 19.15 Rozmaitości. — 19.30 Odczyt „Wśród Słowian Południa”. — 20.00 Komunikaty strażactwa śląskiego. — 20.05 Intermezzo muzyczne. — 20.15 Operetka „Córka Pani Angot” K. Lecocq'a z Warszawy. — 22.00 Feljton p. t.: „Życiorys X-tej Muzy”. — 22.15 Komunikat meteorologiczny. — 22.30 Nadprogram. — 23.00 Odczyt z cyklu wykładów w językach obcych dla przyjaciół zagranicznych.

Sprawy towarzystw.

Związek emeryt. urzędników państwowych, samorządowych, komunalnych i wojskowych województwa śląskiego urządza zebranie w piątek 4-go lipca o godzinie 10 w Strzesze Górniczej przy ulicy Andrzeja. Uprasza się o przybycie także niezorganizowanych emerytów.

Królewska Huta. Towarzystwo gimn. „Sokół” urządza swe miesięczne zebranie w sobotę, dnia 28 czerwca o godzinie 20 w salce posiedzeń Z. Z. P. przy ul. Marszałka Piłsudskiego.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik”, spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu, Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Godula w Król. Hucie.

Bank Ludowy

Spółdz. z odp. ogr.

w Nowej-Wsi koło Królewskiej Huty

Zastępstwo Banku Polskiego do inkasowania weksli

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe płać do 10 %

Załatwia wszelkie czynności bankowe.

Oszczędzajcie!!

na czarną godzinę i dla zapewnienia sobie starości.

Najpewniej i najkorzystniej ulokujecie swe oszczędności w

BANKU LUDOWYM

sp. z nieogr. odp.

w Wielk. Hajdukach, Ratuszowa 2.

Wypożyczamy darmo skarbanki. Wyzierzawiamy safes (schowki).

Na raty miesięcznie 20 zł

Kromczyński-Poznań
Kleje Marcinkowskiego 5
Agenci do sprzedaży maszyn do szycia potrzebni.

„Buchalteryjne Współczesne Wykłady”
Palliera gwarantują wieloletnią samodzielną pracę. Warszawa, Nowogrodzka 48d. Zamiejscowci listownie.

PROSEK OD BÓLU GŁOWY DLA DOROSŁYCH
KOWALSKINA
USUWA NAJSILNIEJSZE
BÓLE GŁOWY
FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
„AP. KOWALSKI” WARSZAWA.

Dobrze i tanio

kupuje się

MEBLE

Kompletne pokoje
jakoteż
pojedyncze meble

Dom mebli
K. ŚLISCHKA
KATOWICE
ulica Piłsudskiego 10
dawn. Nogliński i Ska.

Chętnie zezwalamy na ogólnięcie mebli.
Bezpłatna dostawa do domu

Agituje
za naszą gazetą

Siemianowice (śląskie).

Bank Ludowy

spółdzielnia z odpowiedzialn. nieogr.

w Siemianowicach (śląskich)

Zastępstwo Banku Polskiego

przyjmuje
oszczędności

udziela
pożyczek

i załatwia wszelkie czynności bankowe.

Jeżeli chcecie zapobiedz przedwczesnej starości i przedłużyć wasze życie, musicie leczyć zwapnienie serca i żył. Najczęstszą przyczyną śmierci w wieku 40—50 lat to zwapnienie żył, które, jeżeli nie zostaje na czas stwierdzone, powoduje nieregularną cyrkulację krwi, jakoteż bardzo często, paraliż. Znamionami są zawroty, słabość serca i inne. Używając mojego preparatu „Triumpf”, wielokrotnie wypróbowanego, wszystkie tego rodzaju objawy starości będą usunięte.

A. Kratzel, Katowice, Wojewódzka 32, p L

Bank Ludowy

spółdzielnia z odp. nieograniczoną
w Szarleju (śląsk)

ul. 3-go Maja 1

przeprowadza wszelkie transakcje bankowe,
udziela pożyczek na dogodnych warunkach,

przyjmuje oszczędności przy wysokim oprocentowaniu.

Dla składających oszczędności wyznaczył Bank więcej premji od 25 zł. do 100 zł.

Wylosowanie i wypłata premji nastąpi przed gwiazdką b. r.

Nowootwarty „Magazyn Mebli”

M. Łazor

Katowice, ulica Młyńska nr. 5
Nr. telefonu 2237.

Poleca pokoje kompletne, meble pojedyncze, kuchnie, wszelkie wyroby tapicerskie, po cenach fabrycznych. — Proszę się przekonać.

Najtańsze źródło zakupu!

Wszelkie artykuły budowlane jak:

tręgry, cement, gips, trzcina sufitowa, papy oraz wszelkie okucia dla stolarzy.

Franciszek Mikołajec

Zory, Rynek, tel. 59 — skład żelaza.

Karmelki

w wielkim wyborze poleca

Fabryka A. Piasecki S. A.
Kraków.

Przy zakupie prosimy zwracać baczną uwagę na firmę naszą.

Ostrzeżenie. Za robienie długów przez moją żonę Rozę Nowakową, córkę Konstantego i Franciszki Janotów, zamieszkałych w Nowej-Wsi, pow. Katowice, żadnej odpowiedzialności na siebie nie biorę i długów spłacać nie będę.
Mąż S. Nowak, Pawonków.

Ele gancki skład osobno lub 3-4 pokojowym mieszkaniem w centrum większego miasta na Górn. Śląsku poszukuję od zaraz za natychmiastową zapłatą. Oferty proszę skierować pod H. F. do Biura Ogłoszeń „IRO” Bydgoszcz.

Zakup mebli jest rzeczą zaufania.

W razie zapotrzebowania proszę się przeto z całym zaufaniem zwrócić do naszej znanej w całym Województwie Śląskim firmy mebli.

Mamy stale na składzie:

ca. 300 kompl. sypialń
ca. 300 jadalń i pokoi męskich
ca. 400 kuchen

najnowszej konstrukcji i koloru, jak i pojedyncze sztuki mebli z drzewa orzechowego, dębowego, olszowego itp. w wielkim wyborze po cenach fabrycznych, oraz wszelkiego rodzaju meble wyściełane w najlepszym wykonaniu i gatunku z własnych warsztatów. Destawa wolna do domu. Proszę odwiedzić nasze lokale sprzedaży bez obowiązku kupna. Dogodne warunki spłaty. Przy zapłacie gotówkowej 12 % rabatu.

— Fabryka —
i składy mebli **Bracia Jojko**

Rybnik, Sobieskiego 3. Tel. 1046. — Tarn.-Góry, Nowy Rynek 7 i Piastowska 5. Tel. 1007.

Oddziały:

Knurów, ul. Rybnicka nr. 6. — Siemianowice, ul. Wandy 21. Telefon 39.